

Hyvät kaupunginsihteeripäivien osallistujat, hyvät kollegat

Osaamme nyt antaa suuren arvon sille, että olemme voineet kokoontua kaupunginsihteerien yhdistyksen 83. opinto- ja neuvottelupäiville!

Lämmin kiitos Lappeenrannan kaupungille, joka toivotti meidät tervetulleiksi jo kesän 2020 päätteeksi ja uudelleen tänä vuonna! Koronatilanteen vuoksi jouduimme siirtämään kahteen otteeseen päivien järjestämisen. Meillä monella on ollut pitkään virkamatkakielto tai -rajoituksia viime vuoden talvella puhjenneesta pandemiasta lähtien. Yhteiskunta on kesän jälkeen hiljalleen avautunut, joskin viime aikoina pandemian viides aalto aiheuttaa paljon harmia ja täyttää sairaaloita. Uudella maalla ja Varsinais-Suomessa tulivat voimaan etätyö- ja maskisuositukset.

Syksy käynnistyi vauhdilla strategia- ja talousarviovalmisteluilla, mitkä ovat jo osin jo edenneet päätöksentekoon. Tänä aamupäivän aikana kuulemme Lappeenrannan ja Espoon strategiasta ja valmistelusta.

Palataan vielä viime kevään vaaleihin hetkeksi, sillä vaaleja järjestetään poikkeuksellisesti useana peräkkäisenä vuotena – sehän myös työllistää tiuhaan kaupunkien hallintoa ja vaalitoimikuntia. Koronatilanne siirsi keväällä kuntavaaleja, jotka pidettiin lopulta kesäkuussa ja uudet valtuustot aloittivat elokuussa.

Kuntaliiton kyselyn (kevät 2020) mukaan lähes kolme neljästä kuntalaisesta kokee, että äänestämisen kuntavaaleissa on tärkein keino vaikuttaa oman kunnan asioihin. Kuntavaalien äänestysprosentti (55,1 %) oli kuitenkin alhaisin 70 vuoteen. Pormestarikunnissa äänestysinto oli hieman keskiarvoa korkeampi. Korona vaikutti näkyvällä tavalla ainakin vaalikampanjointiin, mikä tapahtuikin pääosin sosiaalisessa mediassa ja muualla verkossa. Vaaleissa valituista 8 859 valtuutetusta naisia ja kansanedustajia on ennätyksellinen määrä. Naisten osuus valituista valtuutetuista 40,1 prosenttia oli tähänastinen ennätys. Kansanedustajia valtuustoihin valittiin yhteensä 175. Kunnanvaltuutettu on nyt keskimäärin 50-vuotias. Nuorten 18-29-vuotiaiden osuus väheni entisestään ja on nyt 5,6 prosenttia.

Sote-uudistus on ollut kestoaihe. Sote- ja pelastustoimen uudistuksen toimeenpano etenee ja uusien hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää 1.3.2022 lukien aluevaltuustot. Aluevaalit järjestetään tammikuussa 23.1.2022. Helsingissä ei vaaleja ei järjestä erillisratkaisun perusteella. Mielienkiintoista seurata ja verrata kuntavaaleihin tällä kertaa erikseen, ensimmäistä kertaa järjestettävien aluevaalien vaalikampanjointia ja äänestystuloksia.

Osallisuus ja uudenlainen vuorovaikutus ovat uusia kattoteemoja hallitusohjelmaan perustuvan Demokratiaohjelmassa 2025. Oikeusministeriö valmistelee monia muutoksia vaaleihin, suoraan demokratiaan, hallinnon avoimuuteen ja kuulemiseen sekä nuorten osallisuuteen. Hankkeen väli-raportin (27.10.2021) mukaan mm. ”Viestitään aktiivisesti aluevaaleista, jotta kansalaisille tulisi selvä käsitys mistä vaaleissa on kyse. Käynnistetään vaali-, puolue-, ja puoluerahoituslainsäädännön muuttaminen parlamentaarisen vaalityöryhmän linjausten pohjalta. Työryhmä antaa mietintönsä 31.12.2021 mennessä. Uudistetaan vaalitietojärjestelmä erillisen linjauksen pohjalta. ” Näihin demokratiaohjelman lainvalmistelu – ja kehittämishankkeisiin palaamme vielä, jos ei täällä Lappeenrannassa niin ensi vuoden päivillä. Valtioneuvoston periaatepäätös valmistellaan vuoden 2022 aikana avoimesti ja vuorovaikutteisesti. Laajoja kuulemisia ja keskusteluja käydään erityisesti keväällä 2022, ja lausuntokierros järjestetään syys-lokakuussa 2022.

Demokratian kipukohtia ovat mm. polarisaatiokehitys ja yhteiskunnallisen keskustelun kärjistyminen. Oikeusministeriöstä viestitään, ettemme mekään Suomessa ole immuuneja vaalihäirinnälle ja –turvallisuushäiriölle ja näihin on syytä varautua.

Hyvät ystävät!

On todella ilo olla Lappeenrannassa, jossa opintopäivät järjestetään nyt kolmannen kerran. Yhdistyksen historiikista käy ilmi, että vuonna 1965 Lappeenrannan pormestari, valtuuston varapuheenjohtaja esitteli kaupungin ajankohtaisia kysymyksiä. Kiertoajelun yhtenä kohteena oli Saimaan kanavan työmaa. Seuraavalla kerralla kesällä 1990 opintopäivillä pääsimme jo tutustumaan kanavaan legendaarisella risteilymatkalla Viipuriin. Päivien aikana huomiota kiinnitettiin myös kaupunginsihteerien asemaan ja traditionaalisen nimikkeen säilyttämisen tarpeeseen. Olemme panneet hyvällä merkille, että isäntäkaupungissamme olette pitäneet perinteistä kiinni näihin päiviin asti. Huomionarvoista on myös, että vuoden 1990 päivillä alustettiin jo Euroopan unionista ja kuntien yhteistyöstä. Kaupungit ovat monessa edellä kävijöitä.

EU vaikuttaa lähes kaikessa tänä päivänä toimintaamme. EU:n valtava panos koronan jälkeen palautumiseen ja vihreään siirtymään digitaalisaatiota ja oikeudenmukaisuutta myös painottaen ohjaa ja näkyy tulevana vuosina kaikissa jäsenmaissa. Eurooppalaisten kaupunkien verkostojen taapamisessa ilmastonmuutos on noussut ykkösaiheeksi. Kuntaliiton ensimmäisessä vastikään hyväksytyssä kaupunkipolitiikan toimintaohjelmassa vuosille 2021-23 nostetaan esille kaupunkien ja kaupunkikehityksen merkitys kestäväen kehityksen edistämisessä. Tänään valotetaan kaupunkipolitiikan uusia tuulia, missä nyt mennään Jose?

Aluetutkija Timo Aro toi esille viime viikolla Etelä-Suomen valtiopäivillä perspektiiviä alue- ja väestörakenteeseen tällä hetkellä: joka 5. suomalainen asuu 20 kilometriä, joka 3. 100 kilometriä ja yli puolet suomalaisista 200 kilometrin päässä Finlandia-talosta. Pääkaupunkiseudun 30 minuutin vaikutusalueella asuu 1,3 miljoonaa asukasta ja Lappeenrannan vaikutusalueella, joka on 9. suurin, asuu 110 500 asukasta. Menestyvän alueen tekijöitä on monta, tärkeitä ovat alueen riittävä koko ja väestötiheys sekä rooli tieto-, osaamis-, ja tuotantokeskittymänä eli korkeakoulun olemassaolo, toimialarakenne ja valmistavan tuotannon vientikeskittymiä alueella.

Aron vakavia viestejä on kaksi. Käynnissä on suurin demografinen muutos kuin kertaakaan aikaisemmin ja toiseksi kaupunkien ja alueiden kiihtyy ja kiristyy niukkenevista resursseista lapsista, nuorista, työvoimasta, yrityksistä ja investoinneista, näkyvyydestä jne

Onnittelut Lappeenrannalle, vietätte tänä vuonna Green Leaf –voittovuotta! On hienoa, että pidätte EU:n komission myöntämää Green Leaf’ia satsauksena tulevaisuuteen – voitto ja sen myötä satsaukset luontoon ja ilmastonmuutoksen torjuntaan lisäävät kaupungin kiinnostavuutta ja kansainvälisyyttä, houkuttelevat nuoria ja tuo elinvoimaa ja uusia työpaikkoja.

Tulevaisuuden kaupungin ja kunnan rooli on yhä ajankohtaisempi kysymys ja katse on jo sote-uudistuksen jälkeisessä ajassa. Työvoima- ja osaajapula on jo käsissä melkein kaikilla toimialoilla, mutta erityisesti peruspalveluissa.

Opinto- ja neuvottelupäivien ohjelmassa on tapana käsitellä kaupunkien ajankohtaisia aiheita. Niistä ei ole pulaa. Perjantaina lakiklinikalla perehdytään muun muassa tekoälyn virkavastuuseen, maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen ja valtioneuvoston päätöksen huomioimiseen kunnan myöntämissä lainoissa ja takauksissa.

Pidimme yhdistyksen vuosikokouksen 23.9. Helsingin kaupungintalolla hybridikokouksena. Tältä osin ohjelmamme poikkeaa totutusta. Yhdistyksen hallituksen jäsenille voi kertoa toiveista yhdistyksen toimintaan vuosikokousten välillä. Tehkää ehdotuksia ja kutsukaa kollegoita mukaan toimintaan. Pidetään yhdistyksemme elinvoimaisena!

Tärkeää päivillämme on päästä irrottautumaan arjesta ja tavata toinen toisiamme myös vapaa-muotoisemmissa merkeissä. Kollegiaalinen tuki ja toinen toistemme tunteminen ovat tärkeä voimavara työssämme. Aina voimme kilauttaa kaverille tarvittaessa.

Minulla on ilo avata tämän vuoden opinto- ja neuvottelupäivät ja toivottaa teidät kaikki tervetulleiksi!

Yhdistyksen puheenjohtaja, Anja Vallittu